

Judikát NS 21 Cdo 753/2013

Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	01/22/2014
Spisová značka:	21 Cdo 753/2013
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2014:21.CDO.753.2013.1
Typ rozhodnutí:	USNESENÍ
Heslo:	Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů
Dotčené předpisy:	§ 338 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 31.12.2010 čl. 1 odst. 1 směrnice 2001/23/ES čl. 2 odst. 1 bod a) směrnice 2001/23/ES
Kategorie rozhodnutí:	C EU

21 Cdo 753/2013

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Doležilka a soudců JUDr. Zdeňka Novotného a JUDr. Ljubomíra Drápala v právní věci žalobkyně L. K., zastoupené JUDr. Martinem Mikyskou, advokátem se sídlem v Malé Skále, Vranové 1. díl č. 397, proti žalovanému ALTABOR s. r. o. se sídlem v Plzni, Na Roudné č. 443/18, IČO 25223267, o neplatnost výpovědi z pracovního poměru, vedené u Okresního soudu Plzeň – město pod sp. zn. 11 C 577/2009, o dovolání JK Dent s. r. o. se sídlem v Plzni, Úslavská č. 21, IČO 29104645, zastoupeného JUDr. Robertem Vargou, advokátem se sídlem v Plzni – Severním Předměstí, Vlastina č. 602/23, proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 19. dubna 2012 č. j. 12 Co 246/2012-284, takto:

I. Dovolání JK Dent s. r. o. se zamítá.

II. JK Dent s. r. o. je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů dovolacího řízení 800,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám JUDr. Martina Mikysky, advokáta se sídlem v Malé Skále, Vranové 1. díl č. 397.

Odůvodnění:

Dopisem ze dne 26. 5. 2009 žalovaný (v té době EZ-DENT, spol. s r.o.) sdělil žalobkyni, že s ní „rozhazuje pracovní poměr z důvodu nadbytečnosti podle § 52 písmeno c) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce“. Výpověď z pracovního poměru zdůvodnil nadbytečností žalobkyně, která vznikla „na základě nepříznivého ekonomického vývoje“ ve společnosti od července roku 2008, kdy došlo k celkovému snížení zakázek, a tím i „nižší potřebě zaměstnanců“, v důsledku čehož bylo zrušeno pracovní místo laborantky zastávané žalobkyní.

Žalobkyně se domáhá určení, že uvedená výpověď z pracovního poměru je neplatná. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že ve skutečnosti se nestala pro žalovaného nadbytečnou, nýbrž zdravotně nezpůsobilou vykonávat dosavadní práci z důvodu ohrožení nemocí z povolání.

Okresní soud Plzeň – město usnesením ze dne 2. 2. 2012 č. j. 11 C 577/2009-250 na návrh žalobkyně rozhodl, že namísto společnosti ALTABOR s. r. o. „vstupuje společnost JK Dent s. r. o. se sídlem Plzeň, Úslavská 21, IČ 29104645, jako žalovaný“, a zamítl návrh žalobkyně na přistoupení společnosti JK Dent s. r. o. do řízení jako dalšího žalovaného. Vycházel ze zjištění, že žalovaný podniká od 16. 9. 2010 pod novou firmou (ALTABOR s. r. o.), aniž by se změnila adresa jeho sídla a předmět podnikání (provozování stomatologické laboratoře a výroba a opravy zubních náhrad), že ke dni 10. 9. 2010 byla namísto dosavadní jednatelky žalovaného E. J. zapsána M. P., která je od 16. 9. 2010 zapsána jako jeho jediná společnice (dosavadní společníci Ing. M. Z. a E. J. byli z obchodního rejstříku vymazáni), že žalovaný po této změně nereagoval na výzvy soudu a písemnosti mu byly do datové schránky doručovány fikcí, že jeho jediná jednatelka M. P. má adresu trvalého pobytu v P., která je pouze „administrativní“ adresou, neboť jde o adresu „Úřadu městského obvodu Plzeň“, že dne 31. 7. 2010 vznikla společnost JK Dent s. r. o., která má sídlo na stejné adrese jako žalovaný, jejíž jednatelkou je E. J., jejímiž společníky jsou S. K. a MUDr. J. J. a jejímž předmětem podnikání je provozování nestátního zdravotnického zařízení, a že tato společnost převzala provozovnu žalovaného, jeho hmotné zařízení, obchodní kontakty, většinu stávajících zaměstnanců a „v téže provozovně na stejné adrese zřejmě bez přerušení pokračuje v činnosti“ dříve provozované žalovaným, který naopak „se značnou pravděpodobností“ již v provozování

stomatologické laboratoře nepokračuje. Shledal „jednoznačnou časovou souslednost jednotlivých výše popsaných událostí“ a dospěl k závěru, že došlo ve smyslu ustanovení § 338 zákoníku práce k převodu činnosti a úkolů žalovaného na společnost JK Dent s. r. o., a tím také k přechodu práv a povinností z pracovněprávního vztahu mezi žalobkyní a žalovaným na tuto společnost, vůči níž se žalobkyně může „dovolávat“ žalobou uplatněného nároku. Návrhu žalobkyně na přistoupení společnosti JK Dent s. r. o. do řízení jako dalšího žalovaného nevyhověl, neboť jím žalobkyně „sleduje dosáhnoutí účinků, k jejichž dosažení je příslušný postup dle § 107a o. s. ř.“, a „obchází institut procesního nástupnictví při singulární sukcesi ve smyslu § 107a odst. 1 o. s. ř.“.

K odvolání společnosti JK Dent s. r. o. Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 19. 4. 2012 č. j. 12 Co 246/2012-284 potvrdil usnesení soudu prvního stupně v napadeném výroku o vstupu této společnosti do řízení namísto žalovaného. Ztotožnil se se skutkovými závěry soudu prvního stupně a shodně s ním věc posoudil podle ustanovení § 338 odst. 2 zákoníku práce. Naopak nesprávnými shledal „argumenty odvolatele, kterými se snaží upoutat pozornost na předpisy Evropské unie a obchodněprávní,“ a zdůraznil, že společnost JK Dent s. r. o. se v odvolání nezabývá „právě tou nejpodstatnější skutečností, a to převzetím všech ostatních zaměstnanců“ vyjma žalobkyně „ze dne na den“.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala společnost JK Dent s. r. o. dovolání. Namítá, že ustanovení § 338 zákoníku práce musí být interpretováno v souladu se směrnicí Rady 2001/23/ES, tj. musí být zkoumáno, zda došlo k převodu hospodářské jednotky, která si zachovala svou identitu a kterou lze považovat za organizované seskupení prostředků, a že soudy nevzaly v potaz judikaturu Soudního dvora Evropské unie k této otázce. Zdůrazňuje, že rozsah majetku, který byl na něj převeden kupní smlouvou uzavřenou se žalovaným, byl „zcela marginální“ oproti majetku, který zůstal žalovanému, jenž na základě toho neztratil schopnost být zaměstnavatelem ve smyslu ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice, a že se vzhledem k rozsahu převedeného majetku nejednalo o „hospodářskou jednotku se svébytnou identitou ve smyslu směrnice a příslušné judikatury“. Dovolatel navrhuje, aby dovolací soud zrušil usnesení soudů obou stupňů.

Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud dovolání společnosti JK Dent s. r. o. odmítl, popřípadě zamítl, neboť usnesení odvolacího soudu je věcně správné. Zdůraznila, že směrnice Rady 2001/23/ES „není přímým pramenem práva“, a dodala, že mezi žalovaným a dovolatelem vskutku došlo k převodu „hospodářské jednotky chápané jako jednoty hmotných i nehmotných a osobních prvků“ a že tento převod odpovídá nejen ustanovení § 338 odst. 2 a 3 zákoníku práce, ale také uvedené směrnici Rady.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (dále jen „o. s. ř.“), neboť dovoláním je napadeno usnesení odvolacího soudu, které bylo vydáno před 1. 1. 2013 (srov. Čl. II bod 7. zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o. s. ř.) a že jde o usnesení, proti němuž je dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 písm. b) o. s. ř. přípustné, přezkoumal napadené usnesení bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Podle ustanovení § 107a odst. 1 o. s. ř. má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti, popřípadě ten, kdo převzal výkon vlastnického práva k majetku, o něž v řízení jde, vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107.

Podle ustanovení § 107a odst. 2 o. s. ř. soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.

Podle ustanovení § 338 odst. 1 zákoníku práce ve znění účinném do 31. 12. 2010 (dále jen „zák. práce“) k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů může dojít jen v případech stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.

Podle ustanovení § 338 odst. 2 zák. práce dochází-li k převodu činnosti zaměstnavatele nebo části činnosti zaměstnavatele nebo k převodu úkolů zaměstnavatele anebo jejich části k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele. Za úkoly nebo činnost zaměstnavatele se pro tyto účely považují zejména úkoly související se zajištěním výroby nebo poskytováním služeb a obdobná činnost podle zvláštních právních předpisů, které právnická nebo fyzická osoba provádí v zařízeních určených pro tyto činnosti nebo na místech obvyklých pro jejich výkon pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Za přejímajícího zaměstnavatele se bez ohledu na právní důvod převodu a na to, zda dochází k převodu vlastnických práv, považuje právnická nebo fyzická osoba, která je způsobilá jako zaměstnavatel (§ 7 až 10) pokračovat v plnění úkolů nebo činností dosavadního zaměstnavatele nebo v činnosti obdobného druhu.

Ustanovení § 338 odst. 2 zák. práce vyjadřuje implementaci směrnice Rady č. 2001/23/ES ze dne 12. 3. 2001 o sblížení zákonů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodu podniku, podnikání a částí podniků do českého právního řádu, jejímž cílem je „stanovit opatření na ochranu zaměstnanců pro případ změny zaměstnavatele, zejména zajistit zachování jejich práv“.

K přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů dochází podle ustanovení § 338 odst. 2 zák. práce vždy, byl-li učiněn právní úkon (smlouva) nebo nastala-li jiná právní skutečnost, s nimiž je (podle zákona) spojen převod činnosti nebo části činnosti nebo úkolů anebo části úkolů k jinému zaměstnavateli, vše za předpokladu, že přejímající fyzická nebo právnická osoba je způsobilá jako zaměstnavatel pokračovat v plnění úkolů nebo činností dosavadního zaměstnavatele nebo v činnosti obdobného druhu, aniž by bylo významné, jaký je právní důvod převodu, zda jím dochází také k převodu vlastnických práv a zda dosavadní zaměstnavatel ztratil schopnost být zaměstnavatelem; ve větě druhé tohoto ustanovení se pak příkladmo uvádí, co se v souvislosti s přechodem práv a povinností z pracovněprávních vztahů považuje za „úkoly“ nebo „činnosti“ zaměstnavatele. Jsou-li splněny všechny předpoklady vyžadované zákoníkem práce nebo zvláštními právními předpisy, souhlas tím dotčených zaměstnanců dosavadního (stávajícího) zaměstnavatele se nevyžaduje a práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů přecházejí na přejímajícího zaměstnavatele, i kdyby s tím

tito zaměstnanci nesouhlasili.

V posuzovaném případě smlouva, kterou žalovaný převedl na společnost JK Dent s. r. o. vzniklou dne 31. 7. 2010 laboratorní zařízení a další movité věci potřebné k provozování stomatologické laboratoře, nepochybně představuje - spolu s tím, že společnost JK Dent s. r. o. se stala nájemcem nebytových prostor dříve pronajatých žalovanému, ve kterých začala bez přerušení provozovat stomatologickou laboratoř místo žalovaného po převzetí většiny jeho zákazníků a s většinou jeho zaměstnanců - právní skutečnost, s níž je ve smyslu ustanovení § 338 odst. 2 zák. práce spojen přechod práv a povinností k zaměstnancům žalovaného, kteří u něho dosud pracovali při výkonu této jeho činnosti (úkolů) a jejichž pracovněprávní vztah do té doby ještě neskončil. Správný je též závěr soudů, že na společnost JK Dent s. r. o. přešla práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů rovněž k žalobkyni, se kterou žalovaný před převodem své činnosti na uvedenou společnost rozvázal pracovní poměr výpovědí, neboť platnost tohoto rozvázání pracovního poměru se stala předmětem sporu, který nebyl ke dni převodu pravomocně rozhodnut (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2000 sp. zn. 21 Cdo 1422/2000).

Namítá-li dovolatel, že v projednávané věci nedošlo k převodu hospodářské jednotky, která si zachovala svou identitu a kterou lze považovat za organizované seskupení prostředků ve smyslu ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice Rady č. 2001/23/ES, neboť rozsah majetku, který byl na něj převeden kupní smlouvou uzavřenou se žalovaným, byl „zcela marginální“, pak především přehlídí, že uvedená směrnice je pro Českou republiku závazná, jen pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, a není v této věci přímo použitelná (srov. ustanovení čl. 249 Smlouvy o založení Evropského společenství v konsolidovaném znění uveřejněném v č. 325/2002 - C Úředního věstníku Evropské unie). Rozsah (hodnota) majetku převedeného na jiného zaměstnavatele je kromě toho pouze jednou ze skutečností rozhodných pro posouzení, zda došlo k převodu hospodářské jednotky podle ustanovení čl. 1 odst. 1 směrnice Rady č. 2001/23/ES, která nemůže být zkoumána izolovaně, ale vždy ve vzájemné souvislosti s tím, o jaký druh podniku nebo závodu šlo, zda byla novým zaměstnavatelem převzata většina původních zaměstnanců, zda došlo k převzetí zákazníků, jaký je stupeň podobnosti mezi činnostmi vykonávanými před a po převodu a jak dlouhá je doba, po kterou byly dané činnosti případně přerušeny (srov. například rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 18. 3. 1986 ve věci 24/85, J. M. A. S. proti G. B. A. CV a A. B. en Z. BV, nebo rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 11. 3. 1997 ve věci C-13/95, A. S. proti Zehacker Gebäudereinigung GmbH Krankenhausservice). Mezi tyto rozhodné skutečnosti naopak nepatří okolnost, zda dosavadní zaměstnavatel ztratil schopnost být zaměstnavatelem; ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice Rady č. 2001/23/ES, na které poukazuje dovolatel, vymezuje pro účely této směrnice „převodce“ jako jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu, která v důsledku převodu podle ustanovení čl. 1 odst. 1 směrnice přestává být zaměstnavatelem ve vztahu k podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu (tj. ve vztahu k převáděné hospodářské jednotce), a nikoliv jako osobu, která pozbyla schopnost (vůbec) zaměstnávat zaměstnance.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správné. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by bylo postiženo některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání společnosti JK Dent s. r. o. podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť dovolání společnosti JK Dent s. r. o. bylo zamítnuto a tato společnost je proto povinna nahradit žalobkyni náklady potřebné k uplatňování práva.

Při rozhodování o výši náhrady nákladů řízení dovolací soud přihlédl k tomu, že výše odměny má být určena podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem (§ 151 odst. 2 část věty první před středníkem o. s. ř.), neboť nejde o přiznání náhrady nákladů řízení podle ustanovení § 147 nebo 149 odst. 2 o. s. ř. a ani okolnosti případu v projednávané věci neodůvodňují, aby bylo postupováno podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (§ 151 odst. 2 část věty první za středníkem o. s. ř.). Vyhláška č. 484/2000 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), která upravovala sazby odměny advokáta stanovené paušálně pro řízení v jednom stupni, však byla nálezem Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2013 č. 116/2013 Sb. dnem 7. 5. 2013 zrušena. Nejvyšší soud České republiky za této situace určil pro účely náhrady nákladů dovolacího řízení paušální sazbu odměny pro řízení v jednom stupni s přihlédnutím k povaze a okolnostem projednávané věci a ke složitosti (obtížnosti) právní služby poskytnuté advokátem ve výši 500,- Kč. Kromě této paušální sazby odměny advokáta vznikly žalobkyni náklady spočívající v paušální částce náhrady výdajů ve výši 300,- Kč (srov. § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů); náhrada za daň z přidané hodnoty z této odměny a náhrady k nákladům řízení nepatří, neboť zástupce žalobkyně, advokát JUDr. Martin Mikyska, v rozporu s ustanovením § 14a odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů neprokázal, že by byl plátcem této daně.

Společnost JK Dent s. r. o. je povinna náhradu nákladů dovolacího řízení v celkové výši 800,- Kč žalobkyni zaplatit k rukám advokáta, který žalobkyni v tomto řízení zastupoval (§ 149 odst. 1 o. s. ř.), do 3 dnů od právní moci usnesení (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 22. ledna 2014

JUDr. Jiří Doležilek
předseda senátu

www.nsoud.cz

